



Република Србија

Аутономна Покрајина Војводина

**Покрајински секретаријат за
енергетику, грађевинарство и саобраћај**

СЕКТОР ЗА ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ЕНЕРГЕТИЦИ

ОДСЕК ЗА ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР ЗА МИНЕРАЛНЕ СИРОВИНЕ И ЕНЕРГЕТИКУ

Т: +381 21 487 4337; Ф: +381 21 456 653

www.psegs@vojvodina.gov.rs

БРОЈ: 143-310-446/2022-06-5

ДАТУМ: 30.12.2022. године

**СТРАТЕШКИ (ВИШЕГОДИШЊИ) ПЛАН ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА
РУДАРСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ
ЗА ПЕРИОД ОД 2023. ДО 2027. ГОДИНЕ**

Увод

Документ садржи вишегодишњи план инспекцијског надзора рударске инспекције Аутономне покрајине Војводине, у спровођењу инспекцијског надзора на подручјима примењених геолошких истраживања и експлоатације минералних сировина за које одобрење издаје надлежно Министарство за послове рударства и енергетике и надлежни орган Аутономне покрајине Војводине. Стратешки план се доноси за дужи, петогодишњи период и у овом плану се утврђују дугорочни приоритети, циљеви и показатељи, те на основу њих развојне, организационе, кадровске, материјалне и друге смернице. Стратешки план се спроводи кроз годишње планове, који се спроводе кроз оперативне планове инспекцијског надзора.

План је донет на основу члана 10. Закон о инспекцијском надзору ("Службени гласник РС", бр. 36/15, 44/18 – др. закон и 95/18) који прописује да на основу утврђеног стања и процене ризика инспекција припрема план инспекцијског надзора.

1. ИНФОРМАЦИЈА О ИНСПЕКЦИЈИ

1.1. Послови које обавља инспекција у оквиру својих изворних надлежности

Послови који се обављају у инспекцији су разvrстани према изворним надлежностима рударске инспекције. У рударској инспекцији обављају се послови који се односе на: инспекцијски надзор над спровођењем закона и других прописа, стандарда и техничких норматива који се односе на вршење експлоатације минералних сировина и на изградњу и употребу рударских објеката у којима се обавља делатност површинске, подземне и подводне експлоатације минералних сировина, као и на оне који се односе на рад електроенергетских постројења и уређаја у рударским објектима; инспекцијски надзор над извођењу рударских радова у оквиру геолошких истраживања; инспекцијски надзор над спровођењем мера безбедности и здравља на раду у рударским објектима; испитивање узрока смртних, колективних или тешких повреда на раду у рударским објектима, као и други послови из делокруга инспекције.

Закон о рударству и геолошким истраживањима

Инспекцијски надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих за његово спровођење врши Министарство, преко рударских инспектора, у оквиру делокруга утврђеног овим законом.

Аутономној покрајини Војводини поверено је вршење инспекцијског надзора на територији аутономне покрајине.

На садржину, врсту, облик, поступак и спровођење инспекцијског надзора, овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор која нису уређена овим законом, примењују се одредбе закона и других прописа којим се уређује инспекцијски надзор.

Закон о безбедности и здрављу на раду

Одредбама члана 174. Закона о рударству и геолошким истраживањима ("Службеном гласнику РС", бр. 101/2015 и 95/2018 - други закон. 40/2021) у вршењу надзора над рударским објектима, рударски инспектор применом мера безбедности и здравља на раду у рударским објектима, рударски инспектор има у свему овлашћења и дужности инспектора рада, предвиђене прописима о безбедности и здрављу на раду.

Рударски инспектор је дужан да одмах на лицу места испита узроке смртних, колективних или тешких повреда на раду, као и да нареди мере које се без одлагања морају предузети и да у најкраћем року поднесе надлежним органима образложени извештај са мишљењем о узроцима повреде.

1.2. Списак докуменатата јавних политика и докуменатата развојног планирања у складу са којим се предузимају активности из плана

- Закон о рударству и геолошким истраживањима ("Сл. гласник РС", бр. 101/2015 и 95/2018 - други закон. 40/2021),
- Закон о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС", бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017 - др. закон),
- Закон о инспекцијском надзору ("Сл. гласник РС", бр. 36/2015, 44/2018 - др. закон и 95/2018),
- Закон о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 18/2016 , 95/2018 - аутентично тумачење и 2/2023 – одлука УС),
- Закон о државној управи ("Сл. гласник РС", бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 - др. закон),
- Закон о прекршајима ("Сл. гласник РС", бр. 65/2013, 13/2016, 98/2016 - одлука УС, 91/2019 и 91/2019 - др. закон и 112/2022 – одлука УС),
- Закон о привредним преступима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 4/77, 36/77 - испр., 14/85, 10/86 (пречишћен текст), 74/87, 57/89 и 3/90 и "Сл. лист СРЈ", бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/2001 и "Сл. гласник РС", бр. 101/2005 - др. закон),
- Кривични законик ("Сл. гласник РС", бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019),

- Као и на основу подзаконских аката донетих по основу Закона о рударству и геолошким истраживањима и Закона о безбедности и здрављу на раду.

1.3. Приказ организационе структуре инспекције и преглед систематизованих односно попуњених радних места по организационим јединицама

Табела 1.3.1. Група за инспекцијски надзор у рударству

ГРУПА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У РУДАРСТВУ				
СИСТЕМАТИЗОВАНО				ПОПУЊЕНО
НАЗИВ РАДНОГ МЕСТА	ЗВАЊЕ	СЕДИШТЕ	БРОЈ ИЗВРШИЛ.	БРОЈ ИЗВРШИЛ.
Рударски инспектор – руководилац групе	САМОСТАЛНИ САВЕТНИК	НОВИ САД	1	1
Рударски инспектор	САВЕТНИК	НОВИ САД	2	2
УКУПНО	1 САМОСТАЛНИ САВЕТНИК 2 САВЕТНИКА		3	3

Рударски инспектори врше послове рударске инспекције на територији Аутономне покрајине Војводине, један од рударских инспектора је стекао услове за обављање инспекцијског надзора у јуну месецу 2022. године, а један од рударских инспектора је засновао радни однос у децембру месецу 2022. године са условом да положи државни стручни испит и испит за инспектора у року од шест месеци од дана заснивања радног односа, и очекује се да ће у јулу месецу 2023. године рударска инспекција попуњеним систематизованим радним местима вршити инспекцијски надзор пуним капацитетом. Почетком 2023. године се очекује измена систематизације покрајинског органа у склопу којег се налази рударска инспекција што је и имплементирано у овај стратешки план

2. ЦИЉЕВИ КОЈЕ ИНСПЕКЦИЈА ТЕЖИ ДА ОСТВАРИ У ПЛАНИРАНОМ ПЕРИОДУ

Општи циљ плана је да се утврде дугорочни приоритети, циљеви и показатељи, те на основу њих развојне, организационе, кадровске, материјалне и друге смернице. Такође, циљ плана је да омогући усмеравање на оне активности и субјекте надзора који носе значајан ризик и где постоји значајан јавни интерес у области примењених геолошких истраживања и експлоатације минералних сировина, односно боље управљање ресурсима инспекције, бољу интеграцију послова у области инспекцијског надзора и координационих активности. Овај план омогућава праћења активности инспекцијског надзора и остварење циљева уз помоћ ефикасније организације и спровођења инспекцијског надзора у примењеним геолошким истраживањима и експлоатације минералних сировина.

Специфични стратешки циљеви:

- Унапређено је остваривање законитости и безбедности пословања и поступања надзираних субјеката и спречене су или отклоњене штетне последице по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе.

Утврђивање циља је извршено имајући у виду одредбе Закона о инспекцијском надзору и саму суштину и циљ инспекцијског надзора чије дефинисање је нарочито битно због правилног тумачења и примене правних норми, будући да циљно тумачење игра кључну улогу у томе и да је суштина примене правне норме у томе да се оствари њен циљ, сврха, смисао, поента. А циљ је да се постигне законито и безбедно пословање и поступање надзираних субјеката и спрече (ако нису настале) или отклоне (ако су настале) штетне последице по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе (живот и здравље људи, животна средина, биљни и животињски свет, имовина, права и интереси запослених и других радно ангажованих лица, привреда и отвореност тржишта, јавни приходи, несметан рад органа и организација, комунални ред и др).

Циљ ће се реализовати кроз оптималну расподелу и употребу инспекцијских ресурса, континуирано праћење и анализу стања у области надзора и процену ризика, превентивно деловање, приоритизацију инспекцијског надзора и избор субјеката код којих ће се вршити инспекцијски надзор, као и одређивањем динамике и учесталости редовних инспекцијских надзора и спровођења ванредних када се, после доношења плана инспекцијског надзора процени да је ризик висок или критичан или се промене околности, а пре свега кроз свеобухватно деловање инспекције у областима надзора и доследним предузимањем, без изузетка, радњи и мера на које је законом или другим прописом инспектор овлашћен. За реализацију овог циља, Годишњим плановима инспекцијског надзора мора бити остварена сврха: фокус на оне активности/субјекте надзора који носе значајан ризик и где постоји значајан јавни интерес; ефикасније управљање ресурсима инспекција; боља интеграција послова у области инспекцијског надзора и координационих активности; омогућавање праћења активности инспекцијског надзора.

Праћење остваривања циља вршиће се кроз недељне и кварталне извештаје о раду инспекције, анализом показатеља: броја утврђених незаконитости и угрожавања безбедности, инспекцијских управних мера, пријава за кажњива дела, примљених представки, повреда на раду, нерегистрованих субјеката и других субјеката према којима се примењују мере као према нерегистрованим, извршених наложених мера, као и примљених извештаја о самопровери и самопроцени привредних субјеката и др.

- Унапређени су капацитети за инспекцијски надзор у области надзора инспекције и привредни амбијент је побољшан

Сива економија угрожава саму суштину односа поверења и лојалности између државе и њених становника: грађана и привреде. Сам појам сиве економије подразумева нелојалност не само законским одредбама и добрым пословним обичајима који штите отвореност тржишта, већ нелојалност базичном друштвеном уговору и начелу да прописи важе за све и

да се на све једнако примењују. Као посебан фокус за сузбијање сиве економије издавају се активности усмерене на смањивање удела нерегистрованих субјеката у укупном броју привредних субјеката који врше експлоатацију минералних сировина и геолошка истраживања, као и на континуирано смањивање учешћа тих субјеката. Утврђена су законска овлашћења инспектора за вршење надзора над нерегистрованим субјектима и Овим се привредни амбијент побољшава, а привредни субјекти који послују у складу са правилима и прописима нису угрожени нелојалном конкуренцијом.

Циљ ће се реализовати кроз ојачање организационих, кадровских, техничких и других капацитета инспекције ради ефикасне примене овлашћења спрам нерегистрованих привредних субјеката, али и привредних субјеката који су уписаны у основни регистар, који обављају делатности или врше активности, а нису уписаны у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или то чини без сагласности надлежног органа.

Праћење остваривања циља вршиће се квартално кроз анализе реализације планова запошљавања, опремања, занављања опреме, обуке и стручног усавршавања. У делу овог плана - Подаци о ресурсима инспекције који ће бити определјени за вршење инспекцијског надзора, планиран је број инспектора по годинама за прорачунатим капацитетима на годишњем нивоу. Динамику запошљавања пратиће и динамика опремања техничким материјалним средствима.

- Оснажен је надзор над радом од стране републичке инспекције и сарадња републичке инспекције и инспекције аутономне покрајине у погледу вршења поверилих послова инспекцијског надзора.

Како би се унапредиле компетенције и професионални приступ инспекције која врши поверилих послова инспекцијског надзора, планирано је да се оснажи надзор над радом од стране републичке инспекције и сарадње републичке инспекције и инспекције аутономне покрајине у погледу вршења поверилих послова инспекцијског надзора у аутономној покрајини.

У вршењу надзора над радом и остваривању сарадње, републичка инспекција ће, поступајући као надзорни орган, у већем обиму пружати стручну помоћ инспекцији аутономне покрајине, спроводити заједничке обуке и друге облике едукације, али и покретати поступке за утврђивање одговорности руководилаца инспекције која врши разрешења, укључујући угрожавање и нарушавање самосталности у раду и интегритета инспектора, непосредно извршавати поверилих послова ако оцени да се друкчије не може извршити закон или други општи акт, те предлагати министру да предузме мере на које је овлашћен. Сагласно члану 51. став 2. Закона о државној управи, органи државне управе задржавају и после поверавања послова државне управе одговорност за њихово извршавање. Чланом 12. став 11. Закона о инспекцијском надзору прописано је да координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверилих аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, применом овлашћења у вршењу надзора над радом прописаних законом којим се уређује државна управа, врши

републичка инспекција. Републичка инспекција, практично, у односу на инспекцију која врши поверене послове и којима је она надзорни орган, сходно врши послове и задатке координационог тела (Координационе комисије).

Циљ ће се остварити кроз вршење надзора над радом, тражењем податке о раду, годишњом анализом стања извршавања послова, упозоравањем на уочене неправилности и одређивањем мера и рокова за њихово отклањање, издавањем инструкције, налагањем предузимања потребних послова, али пре свега усмеравањем рада инспекције аутономне покрајине у вршењу поверилих послова и путем давања мишљења на њихове предлоге годишњих планова инспекцијског надзора. Координациони састанци ће се одржавати најмање два пута годишње.

Праћење остваривања циља ће се вршити кроз годишњи извештај о раду инспекције у којем ће се посебно наводити информације и подаци са објашњењима о стању у области извршавања поверилих послова инспекцијског надзора. Што је и дефинисано Стратешким – вишегодишњим планом инспекцијског надзора републичке геолошке и рударске инспекције за период од 2022. до 2026. године

- Уједначено је поступање у складу са инспекцијском праксом

Самосталност инспектора није нарушена када руководилац, унутрашња контрола, други орган, странка или треће лице од инспектора тражи или препоручује да поступа законито, правилно, савесно и уједначено, сагласно начелу предвидивости из члана 5. Закона о општем управном поступку, према постојећој правној пракси, односно у складу са актом о поступку, према постојећој правној пракси, односно у складу са актом о примени прописа из члана 31. Закона о инспекцијском надзору, водећи рачуна и о ранијим одлукама донетим у истим или сличним инспекцијским, односно управним стварима. Такође, чланом 11. став 7. Кодекса понашања и етике инспектора утврђено је да самосталност инспектора није нарушена када руководилац, унутрашња контрола инспекције, други орган, странка или треће лице од инспектора тражи или препоручује да поступа законито, правилно, савесно и уједначено, сагласно начелу предвидивости, према поступку, према постојећој правној пракси, односно у складу са актом о примени прописа, водећи рачуна и о ранијим одлукама донетим у истим или сличним инспекцијским, односно управним стварима. Кодексом етике и понашања инспектора у члану 14. утврђена је заштита стварима. Оправдана је и поступа у складу са прописима и оправданим (легитимним) очекивањима, тако да инспектор поступа у складу са прописима и оправданим (легитимним) очекивањима, тако да инспектор поступа у складу са прописима и оправданим (легитимним) очекивањима, тако да инспектор поступа у складу са прописима и оправданим (легитимним) очекивањима. Надзири субјекти имају једнака права и обавезе у инспекцијском надзору, а обавеза инспекције је да, у законском смислу, једнако поступа у истим или сличним ситуацијама према свим надзири субјектима. Уједначавање и објављивање инспекцијске праксе чине мере и активности које се предузимају у сврху уједничавања, усклађивања, стандардизације и једнообразности поступања инспекције у истим или сличним ситуацијама према свим надзири субјектима. Акт о примени прописа представља облик стручне и саветодавне

подршке надзираном субјекту или лицу које остварује одређена права у надзираном субјекту (запослена и друга радно ангажована лица) или у вези са надзираним субјектом (заинтересовано лице, пословни партнери, ималац суседне непокретности итд), коју пружа инспекција у оквиру превентивног деловања.

Циљ ће се остварити превасходно кроз заузимање начелних ставова и начелних правних мишљења и доношење и утврђивање методологија, стручних упутстава, смерница и препорука - на нивоу инспекције, односно органа управе, и информисање инспектора и јавности о њима.

Праћење остваривања циља врши руководилац инспекције који се стара о објављивању начелних правних мишљења и донетих и утврђених методологија, стручних упутстава, смерница и препорука - на нивоу инспекције. Праћење остваривања циља ће се вршити и кроз годишњи извештај о раду инспекције у којем ће се посебно наводити, између остalog, информације и подаци о уједначавању поступања у складу са инспекцијском праксом у области извршавања поверених послова инспекцијског надзора.

- Унапређена су знања и вештине за функционалне компетенције инспектора посебно у области рада инспекцијских послова кроз специјализоване обуке које су инспектори похађали у трајању од 3 до 5 дана годишње по инспектору.

Закон о инспекцијском надзору прописује да инспектори и службеници овлашћени за вршење инспекцијског надзора имају право и обавезу да похађају обуке и друге облике стручног усавршавања за обављање инспекцијског надзора, те да су инспекције дужне да системски и континуирано планирају обуке и друге облике стручног усавршавања инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора према потребама инспекције, на основу општих и посебних програма којима се одређују облици и садржина обука и других облика стручног усавршавања. Програми обука и других облика стручног усавршавања републичких инспектора обухватају и обуке и друге облике стручног усавршавања службеника аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе који врше поверене послове инспекцијског надзора, како би се постигла координација инспекцијских послова и уједначеност инспекцијске праксе. Гаранција за остваривање самосталности и одговорности инспектора су, поред материјалне сигурности, систематски планирана и спроведена почетна обука и континуирано стручно усавршавање. Стручно усавршавање је засновано на анализама потреба.

Инспектори и службеници овлашћени за вршење инспекцијског надзора подлежу проверама знања у оквиру општих и посебних програма.

Циљ се остварује планирањем обука и других облика стручног усавршавања инспектора у годишњим плановима инспекцијског надзора, као и доследним извршењем плана за које је одговоран руководилац инспекције. Такође, обавеза извршења обуке и других облика стручног усавршавања биће одређена кроз радне циљеве чије извршење или неизвршење директно утиче на вредновање радне успешности инспектора.

Праћење остваривања циља врши руководилац инспекције који се стара о спровођењу обука и других облика стручног усавршавања инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора, као и о њиховом похађању од стране инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора.

- Повећан је степен примене Кодекса етике и понашања инспектора

Кодекс понашања и етике инспектора, који је донела Координациона комисија за инспекцијски надзор 2018. године, утврђује да инспектор промовише високе стандарде професионалног понашања и интегритета и придржава их се у циљу одржавања и јачања поверења јавности у рад инспекција и инспектора, те да је инспектор дужан да се уздржава од неприкладног понашања, да стално поступа у складу са моралним стандардима своје професије и да штити професионални и лични углед и достојанство и углед професије инспектора. Овим кодексом утврђују се начела и правила професионалног и етичког инспектора. Чланом 3. овог кодекса утврђено је да је понашања и стандарди интегритета инспектора. Чланом 3. овог кодекса утврђено је да је инспектор дужан да се придржава одредаба овог кодекса, те да понашање инспектора у складу са законом, супротно одредбама овог кодекса представља повреду радне дужности, у складу са законом. Поред осталог, Кодексом понашања и етике инспектора утврђене су одредбе које се односе на нулту толеранцију за корупцију, самосталност и одговорност, интегритет и делично понашање, законито и правилно поступање, заштиту јавног интереса и оправданих (легитимних) очекивања. Кодекс професионалне етике инспектора прописује да инспектор не сме да злоупотребљава службени положај, не толерише корупцију и дужан је да се бори против сваког њеног облика. Инспектор за свој рад не сме да тражи, нити да прима, односно да дозволи другом лицу да у његово име или за његову корист прими мито. Стандарди интегритета и правила понашања инспектора произилазе и из кодекса којима се утврђује понашање државних службеника и запослених у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Тако, Кодекс понашања државних службеника („Службени гласник РС“, бр. 29/08, 30/15, 20/18, 42/18, 80/19 и 32/20), у оквиру уређења законитости и непристрасности у раду, утврђује да државни службеник обавља своју дужност у оквиру датог овлашћења, у складу са законом и другим прописом и поступа по правилима струке и одредбама овог кодекса, те да је дужан да у свом раду једнако професионално и непристрасно приступа свим странкама, да не даје приоритет било коме из било којих разлога, сем професионалних. Државни службеник не сме да се у приватном животу понаша на начин који га чини пријемчивим утицају других лица који се може одразити на законито и непристрасно вршење дужности. Државни службеник не сме својим понашањем, поступцима или речима да подстиче странке на давање, тј. да им ставља до знања да очекује поступцима било које радње и поступке који би га довели у зависан положај или у обавезу да врати услугу неком физичком или правном лицу.

Циљ се остварује кроз оснаживање интегритета и професионалних и етичких норми понашања инспектора, помоћ и путоказ инспекторима када су суочени са етичким и професионалним недоумицама, унапређење угледа инспекције и инспектора, обавештавање јавности о понашању које има право да очекује од инспектора, јачање поверења у инспекцију и рад инспектора и унапређење професије инспектора.

3. УЧЕСТАЛОСТ И ОБУХВАТ ВРШЕЊА ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА ПО ОБЛАСТИМА И СВАКОМ ОД СТЕПЕНА РИЗИКА

Учесталост надзора у складу са расподелом посматраних објеката по степену ризика према правилницима о посебним елементима процене ризика или на основу устаљене праксе:

- Уколико је степен ризика критичан, планирају се 2 и више инспекцијских надзора у току 1 године
- Уколико је степен ризика висок, планирају се 1 и више инспекцијских надзора у току 1 године
- Уколико је средњи степен ризика, планирају се 1 и више инспекцијских надзора у току 2 године
- Уколико је степен ризика низак, планирају се 1 и више инспекцијских надзора у току 3 године
- Уколико је степен ризика незнатан, инспекција није дужна да врши инспекцијски надзор, а исти ће се вршити по потреби.

Табела 3.1. Области инспекцијског надзора:

Област надзора	
Експлоатација минералних сировина	
Извођачи радова у области извођења рударских радова при експлоатацији минералних сировина	
Примењена геолошка истраживања чврстих минералних сировина, нафте и гаса извођење рударских радова	
Безбедност и здравље на раду	

Табела 3.2. Објекти у областима надзора разврстани према степену ризика приказано у проценцима:

Области надзора	Објекти по степену ризика у %				
	Незнатаан ризик	Низак ризик	Средњи ризик	Високи ризик	Критичан ризик
Експлоатација минералних сировина	-	23	130	26	-
Извођачи радова у области извођења рударских радова при експлоатацији минералних сировина	-	-	179	-	-
Примењена геолошка истраживања чврстих минералних сировина и нафте и гаса, извођење рударских радова	-	-	197	-	-
Укупно	-	23	506	26	-

Код субјеката који изводе рударске радове по свим областима надзора врши се надзор над применом мера безбедности и здравља на раду у рударским објектима.

4. ТЕРИТОРИЈАЛНО ПОДРУЧЈЕ НА КОМЕ ЋЕ СЕ ВРШИТИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Инспекцијски надзор врши надлежно покрајински орган преко инспектора у оквиру делокруга утврђеног законом на територији Аутономне покрајине Војводине.

Аутономној покрајини Војводини су Законом о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине ("Сл. Гласник РС" бр 99/2009, 67/2012 – идлука УС, 18/2020 – др. закон и 111/2021 – др. закон) и поверили послови инспекцијског надзора у области геолошких истраживања и експлоатације минералних и других геолошких ресурса. У складу са Законом о рударству и геолоским истраживањима, Аутономној покрајини повераје се вршење инспекцијског надзора на територији аутономне покрајине.

У складу са чланом 12. став 11. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, број 36/2015), републичка рударска инспекција врши координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверилих аутономној покрајини, применом овлашћења у вршењу надзора над радом прописаних законом којим се уређује државна управа.

5. ПРОЦЕЊЕНИ РИЗИК ЗА НАДЗИРАНЕ СУБЈЕКТЕ, ОДНОСНО ДЕЛАТНОСТИ ИЛИ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ЋЕ СЕ НАДЗИРАТИ ИЛИ ТЕРИТОРИЈАЛНО ПОДРУЧЈЕ И ДРУГУ ТЕРИТОРИЈАЛНУ И СЛИЧНУ ЏЕЛИНУ, ОБЈЕКАТ И ГРУПЕ ОБЈЕКАТА

Процена ризика се врши ради планирања оквирног минималног броја редовних инспекцијских надзора и саветодавних посета кроз годишње планове инспекцијског надзора.

Табела 5.1. Број надзора у односу на степен ризика

БРОЈ НАДЗОРА У ОДНОСУ НА СТЕПЕН РИЗИКА					
Степен ризика	незнатаан	низак	средњи	висок	критичан
Број бодова	1-2	3-5	6-9	10-16	16-25
Учесталост инспекција	једном у три године	једном у две године	најмање један пут годишње	најмање један пут годишње	најмање два пута годишње

Табела 5.2. Број надзора у односу на област инспекцијског надзора и процену ризика:

Врста	Активности	Период обављања	Учесталост
Контрола експлоатације минералних сировина	Контрола извођења рударских радова на експлоатацији минералних сировина, одлагању рударског отпада и примена мера безбедности и здравља на раду, примењују прописани услови за распоређивање запослених на одговарајуће послове, редовно врше прописана рударска мерења, правилно израђују и редовно допуњавају рударски планови и остала документација потребна за извођење рударских радова и уредно воде мерачке књиге	Контрола експлоатације минералних сировина	Контрола извођења рударских радова на експлоатацији минералних сировина, одлагању рударског отпада и примена мера безбедности и здравља на раду, примењују прописани услови за распоређивање запослених на одговарајуће послове, редовно врше прописана рударска мерења, правилно израђују и редовно допуњавају рударски планови и остала документација потребна за извођење рударских радова и уредно воде мерачке књиге
Контрола извођача радова при експлоатацији минералне сировине	Контрола радилишта и контрола примене мера безбедности и здравља на раду, одлагању рударског отпада, примењују прописани услови за распоређивање запослених на одговарајуће послове	Контрола извођача радова при експлоатацији минералне сировине	Контрола радилишта и контрола примене мера безбедности и здравља на раду, одлагању рударског отпада, примењују прописани услови за распоређивање запослених на

			одговарајуће послове
Контрола примењених геолошких истраживања минералних сировина извођење рударских радова	Контрола радилишта и контрола примене мера безбедности и здравља на раду, одлагању рударског отпада, примењују прописани услови за распоређивање запослених на одговарајуће послове	Контрола примењених геолошких истраживања минералних сировина извођење рударских радова	Контрола радилишта и контрола примене мера безбедности и здравља на раду, одлагању рударског отпада, примењују прописани услови за распоређивање запослених на одговарајуће послове
Безбедност и здравље на раду	Контрола усклађености са прописима из области безбедности и здравља на раду	Током целе године	У зависности од степена ризика, двапут годишње до једном у пет година

6. ПЕРИОД У КОМЕ ЂЕ СЕ ВРШИТИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Редовни инспекцијски надзор вршиће се радним данима у радном времену надзираног субјекта. Због учесталих подношења представки од стране физичких и правних лица планира се већи број ванредних инспекцијских надзора. Планирани период вршења инспекцијског надзора је током целе године у оквиру петогодишњег периода, по свим областима инспекцијског надзора, а у складу са усвојеним годишњим плановима инспекцијског надзора у којима су прецизније дефинисани субјекти и објекти надзора у динамичкој артикулацији времена.

7. ИНФОРМАЦИЈЕ О ОБЛИЦИМА ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА КОЈИ ЂЕ СЕ ВРШИТИ

У току планираног петогодишњег периода, инспектори рударске инспекције вршиће теренски и канцеларијски инспекцијски надзор. Теренски инспекцијски надзор ће се вршити изван службених просторија инспекције, на лицу места, а канцеларијски надзор ће се вршити у службеним просторијама инспекције, увидом у акте, податке и достављену документацију надзираног субјекта. Који облик надзора ће се спроводити зависиће од конкретне ситуације и сложености предмета, на основу процене поступајућег инспектора, те се унапред не утврђују правила у вези са обликом надзора. Након утврђивања облика надзора следи обавезна припрема и анализа времена које је потребно за вршење инспекцијског надзора.

8. ПОДАЦИ О РЕСУРСИМА ИНСПЕКЦИЈЕ КОЈИ ЋЕ БИТИ ОПРЕДЕЉЕНИ ЗА ВРШЕЊЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

На основу извршене анализе и планова учесталости и обухвата вршења инспекцијског надзора по областима и сваком од степена ризика, циљева које инспекција тежи да оствари у наредном периоду, прегледа надзираних субјеката код којих ће се вршити инспекцијски надзор, односно делатности или активности које ће се надзирати, територијалног подручја на коме ће се вршити инспекцијски надзор, процењених ризика за надзиране субјекте, односно делатности или активности које ће се надзирати, али и планираних мера и активности превентивног деловања инспекције, а уважавајући чињеницу да је тренутна попуна инспекторима 100% са могућом тенденцијом опадања. Није планирано повећање капацитета инспекције.

Табела 8.1. Оквирна процена броја дана на годишњем нивоу на активностима које инспектор проведу ван редовног инспекцијског надзора субјекта

Инспектор	Година/брож инспектора/брож дана					
		2023	2024	2025	2026	2027
		3/2	3/3	3/3	3/3	3/3
Укупан број дана у години	365	730	1095	1095	1095	1095
Викенди	105	210	210	210	210	210
Годишњи одмори	30	60	180	180	180	180
Празници	9	18	27	27	27	27
Укупан број радних дана	221	442	663	663	663	663
Активности праћења стања, процене ризика, планирања, усклађивања и координације	28	56	84	84	84	84
Редовни и ванредни инспекцијски надзор и превентивно деловање	130	260	390	390	390	390
Од тога редовни инспекцијски надзор	53	106	159	159	159	159
Остале активности	11	22	33	33	33	33

9. ПЛАНИРАНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ПРЕВЕНТИВНОГ ДЕЛОВАЊА ИНСПЕКЦИЈЕ

У циљу превентивног деловања инспекције пружањем стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима планирано је да сви инспектори у току петогодишњег периода врше саветодавне посете код надзираних субјеката.

Превентивно деловањем се подстиче исправност, уредност и редовност у испуњавању обавеза како би се спречио настанак незаконитости и штетних последица и тако квалитетно допринело бољем стању законитости и безбедности.

Посебна пажња током инспекцијског рада биће усмерена на саветодавне посете које би обухватиле пружање стручне и саветодавне подршке привредним субјектима која су добила одобрење за примењена геолошка истраживања или одобрење за експлоатацију минералних сировина у текућој години.

Превентивно деловање инспекције остварује се пружањем стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима на лицу места. Тежиште превентивног деловања ће бити реализовано кроз службене саветодавне посете за које ће се годишње планирати у складу са определјеним бројем инспектора дана за редовни и ванредни инспекцијски надзор и превентивно деловање.

Поред наведеног, превентивно деловање ће се остваривати правовременим информисањем јавности о инспекцијском раду, а нарочито:

- објављивањем важећих прописа, планова инспекцијског надзора и контролних листа;
- обавештавањем јавности о променама прописа и правима и обавезама за надзиране субјекте који из њих произлазе;
- обавештавањем јавности о сазнањима инспекције о постојању озбиљног ризика по живот или здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет, и предузетим мерама и радњама како би се тај ризик отклонио или умањио;
- издавање аката о примени прописа.

10. ПЛАНИРАНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ И ВРШЕЊА АКТИВНОСТИ НЕРЕГИСТРОВАНИХ СУБЈЕКАТА

Инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектима, рударска инспекција врши према добијеним представкама и на основу координације са другим инспекцијама, као и кроз превентивно деловање вршењем надзора, на основу процене ризика, на локацијама које могу бити предмет вршења активности и обављања делатности нерегистрованих субјеката. Планирано је да се у складу са динамиком повећања броја инспектора повећава број инспекцијских надзора нерегистрованих субјеката – субјеката који врше експлоатацију без одобрења. Ако код надзираног субјекта открије незаконитост која је кажњива према закону или другом пропису, инспектор ће, без изузетка, надлежном правосудном органу поднети кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекришајног поступка, односно предузети и друге радње и мере на које је законом или другим прописом овлашћен. Када инспектор нађе да је надзирани субјекат повредио закон или други пропис чију примену надзире друга инспекција, о стању које је затекао састави ће записник, којег ће без одлагања проследити инспекцији у чијем делокругу је делатност коју обавља или активност коју врши надзирани субјекат, као и другом надлежном органу и Координационој комисији, ради предузимања радњи и мера из делокруга те инспекције, односно вршења заједничког инспекцијског надзора или сарадње у обављању послова. У циљу спречавања обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката, односно субјеката који врше експлоатацију без одобрења.

11. ОЧЕКИВАНИ ОБИМ ВАНРЕДНИХ ИНСПЕКЦИЈСКИХ НАДЗОРА У ПЕРИОДУ У КОМ ЋЕ СЕ ВРШИТИ РЕДОВАН ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Годишњим планома биће предвиђен број дана по инспектору за вршење ванредних инспекцијских надзора који су иницирани представкама. Ова пројекција и процена ће бити на основу просека досадашњих извештаја о раду и на основу тенденције броја представки које инспекција добија, али усклађена са капацитетом инспекције која може да одговори само на део поднетих представки. Ванредни инспекцијски надзор ће се вршити по представкама, по захтеву других државних органа у циљу заједничког деловања и пријавама смртних повреда на раду, групних повреда и акцидената. Надзор ће се обављати у складу са процењеним степеном ризика, указаном потребом и у време предвиђено оперативним плановима инспекцијског надзора. Поред наведеног изменама и допунама Закона о рударству и геолошким истраживањима извршено је усаглашавање поступања геолошких и рударских инспектора у погледу обавеза вршења надзора код тешких повреда на раду код субјекат који врше примењена геолошка истраживања и експлоатацију минералних сировина чиме је повећан обим вршења ванредног инспекцијског надзора код надзираних субјеката.

12. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ И ВРШЕЊЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Све је присутнија појава злоупотребе права представљања према инспекцијама, а поступање по истим представља неефикасно трошење ресурса инспекција. Злоупотреба субјективног права (права које припада правном субјекту – физичком лицу, предузетнику и правном лицу), па тако и права на представку, а тиме и на притужбу која потиче из истог односа, огледа се у различитим појавним облицима: шиканозно вршење права, злонамерно вршење права; противциљно вршење права; бескорисно вршење права; несразмерно вршење права; непримерено вршење права; очигледно неосновано вршење права; вршење права ради стицања публицитета и рекламе; противречно вршење права; неморално вршење права и др. По овом питању биће организована обука за инспекторе ради јединственог поступања инспектора у случају злоупотребе права представљања.

Рударски инспектор – шеф одсека



Богдан Ракић

